

Avaliku teabe seaduse § 43¹⁰ muutmise seaduse eelnõu (agendikoodi registreerimine)
seletuskiri

Lisa

Kooskõlastustabel

Esitaja	Märkus, ettepanek või kommentaar	Arvestamine (arvestatud, arvestatud osaliselt, mittearvestatud, selgitatud või teadmiseks võetud)
V OÜ	V OÜ toetab eelnõu lähenemist (agendikood kui tehniline vahend, mille toimingud loetakse registreerinud isiku omaks). Märkused puudutavad peamiselt andmekogu põhimäärust ja valdkonnaõigust.	Eelnõu hoiab seaduse taseme minimaalsena (eesmärk ja andmekoosseis). Andmete väljastamise ja juurdepääsu täpsem kord sätestatakse andmekogu põhimääruses.
	1. Teenuseosutaja kontroll: lisada § 43 ¹⁰ lõike 1 punkti 3 päringuõigus, mis tagastab üksnes selle, kas tunnus on registreeritud, kas registreering kehtib ja kas see kuulub kõnealusele isikule; pakkuda päringut olemasolevate kanalite või X-tee kaudu.	1. Teadmiseks võetud. Eraldi päringuõigust seadusesse ei lisatud. Paragrahvi 43 ¹⁰ lõike 1 punkt 3 jääb isikukeskseks (registreerimine, lõpetamine, ülevaade). Andmete väljastamise kord ja kanalid (sealhulgas võimalik X-tee kasutus) lahendatakse põhimääruses.
	2. Andmekoosseis: lisada andmekogusse agendikood ise, registreeringu algus- ja lõppaeg ning lõppemise alus; täpsustada teovõime piiramise andmete tähendus.	2. Arvestatud. Teovõime piiramise andmed jäeti andmekoosseisust välja ning andmekoosseisu (§ 43 ¹⁰ lõike 3 punkt 3) on lisatud agendikood ise, agendikoodi registreerimise ja registreeringu lõppemise aeg ning lõppemise alus.
	3. Lõppenud registreering: sätestada, millal registreering näib lõppenuna, salvestada lõppemise hetk ning anda teenuseosutajale võimalus pärida staatust või saada teade.	3. Arvestatud osaliselt. Eelnõu loetleb lõppemise alused, sealhulgas kolmekuulised tähtajad ja surmaandmete kande; seletuskirja täiendati selgitusega, et lõppemine jõustub alussündmusest, mitte taotlusest. Lõppemise kajastumise täpne kord ja teavitus jäävad põhimäärusesse.
	4. Üks tunnus, mitu tarkvaralist lahendust: täpsustada, kas isik võib omada mitut samaaegset registreeringut (näiteks üks lahenduse või kasutusjuhu kohta).	4. Teadmiseks võetud. Registreeringute arvu ega agentide hulka eelnõu ei reguleeri – see jääb põhimääruse ja kasutusjuhu tasandile.

	5. Autentimine ja toimingute logi: tunnuse nähtavus ei tõenda volitust; Riigi Infosüsteemi Amet võiks avaldada liidestamisjuhise selle kohta, kuidas päring seotakse kehtiva registreeringuga ja mida teenuseosutaja säilitab; isik võiks saada oma toimingute logi.	5. Teadmiseks võetud. Seletuskirja täpsustati: agendikood ei ole tuvastamise ega autentimise vahend ning üksnes koodi teadmine ei anna õigust toiminguid teha. Autentimine ja turvalisus jäävad teenuseosutaja ja olemasolevate e-identimise vahendite korraldada. Liidestamisjuhise ja logid kuuluvad põhimäärusesse.
	6. Tegutsemise ulatus ja isiklikult tehtavad toimingud: täpsustada, kus piirangud (raha, andmed) väljenduvad ja millised toimingud nõuavad isikut ennast.	6. Teadmiseks võetud. Tegutsemise piire ja piiranguid eelnõu ei reguleeri – need määrab isik ise konkreetse teenuse või kasutusjuhu raames.
	7. Piiriülene tuginemine: selgitada, millele võib välisriigi teenuseosutaja registreeringu kontrollimisel tugineda, ja kaasata piiriüleised juhtumid testimisse. Lisaks soovib V OÜ olla kaasatud andmekogu põhimääruse koostamisse ja süsteemi testimisse.	7. Teadmiseks võetud. Agendikood ei ole e-identimise vahend ega usaldusteenus määruse (EL) nr 910/2014 (muudetud määrusega (EL) 2024/1183) tähenduses. Piiriülene tunnustamine ei ole praeguse lahendusega võimalik ja teema kavatakse tõstatada ELi tasandil pärast tehnilise lahenduse testimist. Kaasamine põhimääruse koostamisse ja testimisse võetakse teadmiseks. Põhimäärus on väljatöötamisel.
Konkurentsiameti maksejõuetuse teenistus	Maksejõuetuse teenistus ei toeta eelnõu, sest selle riske ja mõjusid Eestile ei ole hinnatud; ei selgu, mida reguleeritakse, kellele ja milleks tunnus antakse ning kes selle alusel tehtud toimingute eest vastutab.	Pärast kooskõlastamist on eelnõu ulatust kitsendatud: keskset terminit muudeti, teovõime piiramise andmed jäeti välja ja reguleerimisel piirduti füüsilise isiku ja agendikoodi seose registreerimisega.
	1. Mõjude hindamine ja kulud: koostada ja avaldada mõjude analüüsi aruanne (HÕNTE § 46 lõige 3) ning esitada kulud ja katteallikad (HÕNTE § 7 lõige 2, § 47); väide, et mõjud ei ole olulised, ei ole andmetega põhjendatud.	1. Mitteamvestatud. Seletuskiri tugineb HÕNTE § 1 lõike 2 punkti 5 erandile, kuna laiendatakse üksnes olemasolevat andmekogu, registreerimine on vabatahtlik ega too isikutele ega asutustele uusi kohustusi; mõju hinnatakse seetõttu väheseks.

	2. Väljatöötamiskavatsus või kontseptsioon (HÕNTE § 1) ja põhjendus, miks regulatsioon kuulub AvTS-i, mitte TsÜS-i ja eriseadustesse.	2. Mitteamvestatud. Sama erand. AvTS on valitud, sest laiendatakse olemasolevat AvTS § 43 ¹⁰ andmekogu (andmenõusoleku ja volituste haldamine).
	3. Vastutus ja toimingute omistamine sätestada eelnõu tekstis (mitte üksnes seletuskirjas) ning selgitada sobivust TsÜS § 31 lõike 6, § 115 lõike 2 ja ÄS §-de 180-187 vastutusega.	3. Teadmiseks võetud. Eelnõu ei muuda vastutuse jaotust – vastutus määratakse kehtiva õiguse järgi ning eelnõu ei reguleeri toimingute omistamist ega tegutsemise piire.
	4. Kehtestada registreeringute arvu piirang ühe isiku kohta, järelevalveasutus ja sanktsioonid ning nõue Eestis kättesaadavast kontaktisikust, kui registreerija viibib välismaal (vrd ÄS § 24 lõige 2).	4. Teadmiseks võetud. Registreeringute arvu piirangut, järelevalvet ega kontaktisiku nõuet ei kehtestata. Väärkasutuse riski maandab see, et agendikood ei ole tuvastamisega autentimisvahend ja ainuüksi kood ise ei anna õigust toiminguid teha.
	5. Hinnata, kas ühingute mahajätmise ja vastutuse vältimise probleemi saab lahendada olemasolevate vahenditega enne uue tehnilise vahendi loomist.	5. Teadmiseks võetud. Eelnõu loob üksnes andmeseose. Ühingute mahajätmise ja vastutuse küsimused jäävad kehtiva õiguse ja järelevalve pädevusse.
	6. Tagada registri andmete juurdepääs kõigile järelevalveorganitele (RAB, PPA, TTJA, kohtud, Töötukassa, Andmekaitse Inspeksioon, pankrotihaldurid, MJT, maksuhaldur).	6. Teadmiseks võetud. Andmete juurdepääsu kord sätestatakse andmekogu põhimääruses.
	7. Parandada eelnõu ja seletuskirja vastuolud (kirja lisa 1), kaasata kooskõlastusringi kõik järelevalveorganid ning anda mõistlik kooskõlastusaeg.	7. Arvestatud osaliselt. Mitu eelnõu ja seletuskirja vastuolu on parandatud (termin ühtlustatud, teovõime piiramise andmed välja jäetud, viide § 43 ¹⁰ lõikele 6 parandatud, avaldamismärge RT I, 09.07.2026, 77).
Eraisik (A. Sokolov)	1. Registreeringu kehtivuse kontroll: täiendada § 43 ¹⁰ lõike 1 punkti 3 nii, et teenuseosutaja ja isik, kellega toiming tehakse,	1. Teadmiseks võetud. Paragrahvi 43 ¹⁰ lõike 1 punkt 3 jääb isikukeskseks. Andmete väljastamise õigus ja ulatus (sh

	saaksid kontrollida, kas registreering toimingu tegemise ajal kehtib; täpsustada, milliseid andmeid väljastatakse, ja piirata väljastus toiminguks vajalikuga.	üksnes vajalikus mahus) sätestatakse andmekogu põhimääruses.
	2. Tegutsemise piirangud: selgitada, kellele on suunatud keeld, et isiklikult tehtavat toimingut agendikood ei tee, ja kuidas teenuseosutaja isiku seatud piiridest teada saab.	2. Teadmiseks võetud. Eelnõu ei reguleeri tegutsemise piire – need määrab isik ise. Agendikood ei ole õigussubjekt. Toiminguid teeb isik tarkvaralise lahenduse kaudu.
	3. Normitehnika: lõige 1 ³ loetleb kuus lõppemise juhtu, kuid ülevaade ja kümneaastane säilitustähtaeg on seotud üksnes registreeringu lõpetamisega; näiteks surma korral jääb säilitustähtaja algus ebaselgeks. Sõnastada sätted nii, et need hõlmaksid kõiki lõppemise juhte.	3. Arvestatud. Eelnõus on nii ülevaade (§ 43 ¹⁰ lõike 1 punkt 3) kui ka kümneaastane säilitustähtaeg (§ 43 ¹⁰ lõige 5) seotud registreeringu lõppemisega, mitte üksnes lõpetamisega ning lõige 1 ³ hõlmab kõiki lõppemise aluseid, sealhulgas rahvastikuregistri subjekti staatuse lõppemist ja isiku surma. Seletuskirja täiendati selgitusega, et lõppemine jõustub alussündmusest.
	4. Parandada vale viide: seletuskirjas on viidatud AvTS § 43 lõikele 6, õige on § 43 ¹⁰ lõige 6.	4. Arvestatud. Seletuskiri viitab nüüd § 43 ¹⁰ lõikele 6.
	5. Lõike 1 ³ selgituses puudub punktis 4 sätestatud kolmekuuline tähtaeg.	5. Arvestatud. Lõike 1 ³ selgitus viitab seaduses sätestatud tähtaja möödumisele. Kolmekuulist tähtaega põhjendatakse seletuskirjas.
Cybernetica AS	Cybernetica AS soovib eelnõu sellisel kujul mitte kooskõlastada ja viia esmalt läbi lahenduste, autentimise ning turva- ja ohutusanalüüsi.	Eelnõu ulatust on kitsendatud ja termin muudetud. Tehnilise lahenduse valik jäetakse põhimääruse tasandile.
	1. Terminoloogia: sõnade identiteet ja digitaalidentiteet kasutamine pakutud tähenduses on eksitav ja vastuolus senise e-riigi mõistekasutusega; korrektsem oleks rääkida tarkvaraagendi tunnusest.	1. Arvestatud. Termin “digitaalidentiteet” asendati terminiga “agendikood”, mis on määratletud seosepõhiselt kui püsiv ja kordumatu kood, mis seotakse füüsilise isikuga tarkvaralise lahenduse kaudu tehtava toiminguga seostamiseks,

		mitte identiteedi ega autentimisvahendina.
	2. Lahendus ja autentimisprotokoll on kirjeldamata ja valimata. Ilma terviklahendusest ei saa vajadust hinnata.	2. Teadmiseks võetud. Eelnõu reguleerib üksnes andmeseose loomist. Tehniline lahendus (sh autentimine) määratakse andmekogu põhimääruse ettevalmistamisel ega kuulu seaduse tasandile.
	3. Autentimata agendid: sõnastus lubab mõista, et toimingute tegemiseks peab tunnus esitamine. Seadus ei tohi lubada toiminguid ilma turvalise autentimiseta.	3. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Paragrahvi 43 ¹⁰ lõikes 1 ¹ on nüüd eelnõu tekstis endas sätestatud, et agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ning et agendikoodi registreering ei tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemiseks. Üksnes koodi teadmine ei anna õigust toiminguid teha; autentimine ja turvalisus jäävad teenuseosutaja ja olemasolevate e-identimise vahendite korraldada.
	4. Üks või mitu agent: iga isik peaks saama registreerida mitu agent ja anda igaühel erineva komplekti õigusi.	4. Teadmiseks võetud. Agentide arvu ja õiguste jaotust eelnõu ei reguleeri – see jääb kasutusjuhu ja põhimääruse tasandile.
	5. Täiendavad riskid (identiteedivargus, privaatsus, teenuseosutaja keerukus, ekslik juurdepääs) on hindamata; vaja on laiapõhjalist riskianalüüsi.	5. Teadmiseks võetud. Eraldi riskianalüüsi aruannet ei koostatud. Riskidega tegeletakse põhimääruse tasandil.
	6. Olemasolevat kogemust (X-tee) ja määru eIDAS ning eIDAS 2.0 ei ole arvestatud.	6. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Seletuskirja täiendati viitega määrule (EL) nr 910/2014 (muudetud 2024/1183). Olemasoleva digitaristu, sh X-tee laadsete lahenduste kasutamist kaalutakse põhimääruse väljatöötamisel.
Third Rail Systems OÜ	Third Rail Systems OÜ toetab eesmärki siduda iga tunnus tuvastatava ja vastutava isikuga, kuid peab puuduseks, et tarkvara tegutsemise piirid jäetakse	Märkused puudutavad peamiselt tarkvaralise lahenduse tegutsemise piiride ja vastutuse reguleerimist, mida eelnõu teadlikult ei hõlma.

	seadusest välja ja määratakse praktikas teenuseosutaja tüüptingimustega.	
	1. Eeskuju DORA (määrus (EL) 2022/2554) artikkel 30: kehtestada lepingu kohustuslik miinimumsisu, mida teenuseosutaja tüüptingimused ei saa tühistada.	1. Teadmiseks võetud. Seaduse tasandil lepingu miinimumsisu ei kehtestata. Tarkvaralise lahenduse ülesanded, õigused ja piirid määrab isik ise teenuse või kasutusjuhu raames ning need jäävad valdkonnaõigusesse ja lepingutesse.
	2. Põhitingimused: kirjeldus, mida tarkvara isiku eest teha võib ja kui kaua, õigus volitus viivitamata tagasi võtta ning isiku juurdepääs tema nimel tehtud toimingute logile; registreeringutel vaikumisi kehtivusaeg, mitte püsivus.	2. Teadmiseks võetud. Volituse ulatust, tähtajalisust ega toimingute logi eelnõu ei reguleeri – need jäävad poolte kokkuleppe ja teenuste tingimuste reguleerida juba kehtiva õiguse raames.
	3. Rangemad tingimused, kui tarkvara teeb makseid, võtab õiguslikke kohustusi või töötleb eriliigilisi andmeid: selgesõnaline eelnev luba ning juurdepääsu- ja auditeerimisõigused.	3. Teadmiseks võetud. Maksete ja eriliigiliste andmete erirežiimi seadus ei sätesta – need määratakse valdkondliku õiguse ja teenuse tingimustega.
	4. Kehtetuks tunnistamine turvalises suunas: kui kehtivust ei saa kinnitada, tuleb tunnust käsitada kehtetuna (EUDI rahakoti lähenemine).	4. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu sätestab registreeringu lõppemise alused. Agendikood ei ole autentimisvahend ja pelk kood ei anna õigust toiminguid teha. Kehtivuse kontrolli kord sätestatakse põhimääruses.
	5. Andmekogu peaks näitama volitust (väljaandja või võti, olek ja ajalugu), mitte üksnes isikut, et üksiku agendi saaks tagasi võtta teisi puudutamata.	5. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Seadusega ei reguleerita tehnilist lahendust – seda tehakse põhimääruses.
	6. Üks tunnus, palju teenuseid: võimaldada eraldi tunnuseid iga agendi või eesmärgi jaoks ilma lisatasuta (IKÜM artikli 5 lõike 1 punkt c); täpsustada vastutus, kui tarkvara tegutseb juriidilise isiku nimel.	6. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Tunnuste küsimus jääb põhimääruse ja tehnilise lahenduse tasandile. Agendikoodi saab registreerida üksnes füüsiline isik. Vastutus juriidilise isiku nimel tegutsemisel määratakse kehtiva õiguse järgi.

	7. Vastutus: agendi toimingute käsitlemine isiku toimingutena ei mõjuta teenuseosutaja enda vastutust, sealhulgas tootevastutust (direktiiv (EL) 2024/2853).	7. Selgitatud. Eelnõu ei muuda vastutuse jaotust. Teenuseosutaja ja tarkvaralise lahenduse osutaja vastutus (sh tootjavastutus) määratakse kehtiva õiguse järgi.
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL)	ITL tervitab eelnõu eesmärki, kuid leiab, et ei ole piisavalt põhjendatud, millist probleemi kavandata regulatsioon lahendab, mistõttu ei saa ITL eelnõu praegusel kujul toetada.	Eelnõu ulatust on kitsendatud ja keskset terminit täpsustatud. Eelnõu loob üksnes õigusliku aluse füüsilise isiku ja agendikoodi seose registreerimiseks.
	1. Tunnus ei tõenda agendi väidet ega näita, milleks agent on volitatud; eelnõust ei selgu, kuidas agent autentitakse, kuidas volitusi kontrollitakse ja kuidas konkreetne toiming usaldusväärselt füüsilise isikuga seotakse.	1. Selgitatud. Paragrahvi 43 ¹⁰ lõike 1 ¹ kohaselt ei ole agendikood isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ning agendikoodi registreering ei tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingu tegemiseks. Üksnes koodi teadmine ei anna õigust toiminguid teha. Agendi autentimine ja volituste kontroll jäävad teenuseosutaja ja olemasolevate e-identimise vahendite korraldada.
	2. Enne keske registreerimise loomist tuleb hinnata olemasoleva eID ökosüsteemi, X-tee, sertifikaadihalduse ning teenusepõhiste kasutaja- ja volitusmudelite kasutamist; sõltuvalt valitud lahendusest ei pruugi keskne registreerimine või püsiv riiklik tunnus vajalik olla.	2. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Tehniline lahendus, sealhulgas olemasoleva digitaristu ja X-tee kasutamine, määratakse andmekogu põhimääruse ettevalmistamisel; eelnõu tehnilist lahendust ei vali.
	3. Ebaselge on vastutus, kui agent ületab volitusi, kasutab aegunud või tagasivõetud volitust või tegutseb kompromiteeritud tehnilise lahenduse kaudu; teenuseosutajale ei tohiks panna vastutust asjaolude eest, mida ta ei saa usaldusväärselt kontrollida.	3. Selgitatud. Eelnõu ei muuda vastutuse jaotust – vastutus määratakse kehtiva õiguse järgi ning agendikood ei ole iseseisev õigussubjekt.
	4. ITL nõustub Cybernetica AS 16.10.2026 põhimõttelise lähenemisega: esmalt analüüsida	4. Selgitatud. Tehnilised küsimused lahendatakse põhimääruse tasandil. Eraldi

	olemasolevaid autentimis- ja pääsuhalduslahendusi, katsetada prototüüpe ning seejärel hinnata õiguslikke ja turvalisusega seotud aspekte; kaaluda katsetamist regulatiivses liivakastis.	eelanalüüsi, prototüüpimise ega regulatiivse liivakasti etappi eelnõu ei sätesta. Mõju hinnatakse väheeks registreerimise vabatahtlikkuse ja piiratud ulatuse tõttu.
Andmekaitse Inspeksioon	Andmekaitse Inspeksioon esitas 22.10.2026 kirjaga nr 2.3-4/26/4058-3 kuus tähelepanekut.	Pärast arvamuse saamist on eelnõu täpsustatud: termin on “agendikood”, teovõime piiramise andmed on välja jäetud ja andmekoosseis piirdub agendikoodi ning registreerinud isiku nime ja isikukoodiga (§ 43 ¹⁰ lõike 3 punkt 3). Mõnede tähelepanekutega on seetõttu juba arvestatud – igaühele on vastatud eraldi allpool.
	1. Eesmärgipärasus: eelnõu eesmärk (§ 43 ¹⁰ lõike 1 punkt 3) on isikukeskne, kuid arvamuse aluseks olnud varasemast seletuskirjast nähtus laiem kasutusala (teised isikud ja asutused kontrollivad registreeringut, teenuseosutajad rakendavad riskimudeleid). Töötlemise eesmärk ja ulatus peavad tulenema seadusest, mitte üksnes seletuskirjast või põhimäärusest. Palutakse eelnõus täpsustada, kas ja mil määral on andmekogu ülesanne võimaldada registreeringu kehtivuse ning agendikoodi ja isiku seose kontrollimist.	1. Arvestatud. Teiste isikute ja asutuste tehtavate registreeringu kontrollide ning teenuseosutajate riskimudelite kirjeldus on seletuskirjast välja jäetud; seletuskiri ei omista andmekogule eraldi kontrolli-ega otsustusfunktsiooni. Andmekogu eesmärk (§ 43 ¹⁰ lõike 1 punkt 3) ja seletuskiri on seega kooskõlas ning piirduvad agendikoodi registreerimise, lõpetamise ja ülevaatega. Agendikood seotakse isikuga andmekoosseisu kaudu (§ 43 ¹⁰ lõige 3 punkt 3), mis võimaldab tuvastada, millise isikuga kood on seotud; andmete väljastamise ja juurdepääsu kord jääb põhimäärusesse (vt vastus tähelepanekule 4).
	2. Registreeringu õiguslik ja tõenduslik tähendus: registreeringut kirjeldatakse ühelt poolt informatiivse kandena, teiselt poolt eeldatakse, et agendikoodi kaudu tehtud toiminguid saab käsitada isiku toimingutena. Pelk seose registreerimine ei tõenda toimingu tegemise volitust ega vastavust isiku tahtele. Palutakse	2. Arvestatud. Paragrahvi 43 ¹⁰ lõikes 1 ¹ on nüüd eelnõu tekstis endas sätestatud, et agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ning et agendikoodi registreering ei tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingu tegemiseks. Registrikanne tõendab üksnes

	eelnõus määrata registreeringu õiguslik ja tõenduslik tähendus ning vältida tingimusteta omistamise sõnastust.	agendikoodi ja isiku seose olemasolu, mitte toimingute tegemise volitust ega vastavust isiku tahtele, ning eelnõu väldib tingimusteta omistamise sõnastust. Eelnõu ei anna registreeringule iseseisvat õiguslikku toimet ega muuda vastutuse jaotust. Toimingute omistamine ja tõendamine lahendatakse kehtiva õiguse alusel.
	3. Teovõime piiramise andmed: varasemas redaktsioonis oleks § 43¹⁰ lõike 3 punkti 3 kuulunud ka teovõime piiramise andmed, ilma et selguks nende koosseis, päritolu, ajakohastamine ja säilitamine. Palutakse määrata nende andmete täpne koosseis, päritolu, ajakohastamise kord ja säilitamise vajadus; kui eesmärk on üksnes kontrollida registreerimisõigust, eelistada lahendust, kus töödeldakse vaid teavet, kas piirang välistab registreerimise (minimaalsuse põhimõte).	3. Arvestatud. Teovõime piiramise andmed on andmekoosseisust välja jäetud; töödeldakse üksnes agendikoodi ning registreerinud isiku nime ja isikukoodi (§ 43¹⁰ lõike 3 punkt 3). Registreerimine ei eelda täisealisust ega täit teovõimet ning teovõime küsimused lahendatakse TsÜS üldreeglite järgi. Teenuseosutaja saab teovõimet vajadusel kontrollida olemasolevatel alustel. See vastab minimaalsuse põhimõttele.
	4. Juurdepääs ja päringud: seletuskirja järgi peab registreeringuga saama tutvuda, kuid ei selgu, kes ja mis tingimustel andmeid näeb, mida päringuvastus sisaldab, kas päring eeldab autentimist ja kas päringud logitakse. Piiritlemata päring võib võimaldada masspäringuid ja seoste koondamist. Palutakse sätestada seaduses või rakendusaktis juurdepääsu saajad, eesmärk ja andmete ulatus, autentimismõue, masspäringute piirangud ning logimise kord, ja hinnata, kas § 43¹⁰ lõike 6 volitusnormi tuleb täiendada.	4. Selgitatud. Juurdepääsu, autentimise, masspäringute ja logimise täpne kord on kavandatud põhimäärusesse (§ 43¹⁰ lõige 6).
	5. Säilitustähtaja põhjendus: eelnõu näeb ette andmete säilitamise kümme aastat	5. Selgitatud. Seletuskirja täiendati kümneaastase tähtaja sisulise põhjendusega, sidudes

	registreeringu lõppemisest (§ 43¹⁰ lõige 5), kuid ei põhjenda sisuliselt just kümneaastast tähtaega; võrdlus isikut tõendavate dokumentide andmekoguga seda ei põhjenda, kuna sellel on eraldi eesmärk ja raamistik. Palutakse seletuskirja täiendada sisulise põhjendusega, siduda säilitamine konkreetsete õiguslike ja tõendamisvajadustega, kaaluda eri andmeelementidele eri tähtaegu ning selgitada, kuidas võimaldab üksnes seose säilitamine hiljem toimingut tõendada, kui toimingute andmeid ei säilitata.	selle konkreetsete õiguslike ja praktiliste vajadustega (eelkõige nõuete aegumine ja tõendamisvajadus vaidlustes seose üle), mh et saaks tagantjärele tuvastada, millise isikuga kood oli seotud.
	6. Mõjuanalüüs ja järelevalvekoormus: varasemas seletuskirjas märgiti, et andmekogu täiendamine võib suurendada inspeksiooni töökoormust, kuid et inimeste teadlikkus aitab kasvu ennetada, ilma analüüsita. Koormust mõjutavad ka kannete vaidlustamine, ekslik omistamine, juurdepääs ja rikkumised. IKS § 56 lõike 1 ja IKÜM artikli 57 lõike 1 kohaselt hõlmavad inspeksiooni ülesanded järelevalvet, kaebusi ja nõustamist. Palutakse mõjuanalüüsi täiendada või põhjendamata väide välja jätta.	6. Arvestatud. Seletuskirjas käsitletakse mõju riigiasutuste korraldusele vastutava töötleja (RIA) ülesannete kaudu.
Eraisik (Ü. Vääk)	Küsimused puudutavad valdavalt seda, mida eelnõu teadlikult ei reguleeri: tsiviilvastutus, kohustuslik tehisarv vastutuskindlustus, riiklik tagatisfond, tõendite usaldusväärsus kohtus, riigi vastutus Aruait taristu eest ja piiriülene täitmine.	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu on pärast kooskõlastamist muudetud: kasutusele on võetud mõiste “agendikood”, mis ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend, ning agendikoodi registreering ei tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingu tegemiseks. Esitatud küsimused puudutavad peamiselt tsiviilvastutust,

		vastutuskindlustust, tagatisfondi, tõendamist kohtumenetluses, riigi vastutust taristu eest ja piiriülest täitmist. Neid küsimusi eelnõu teadlikult ei reguleeri: eelnõu loob üksnes õigusliku aluse füüsilise isiku ja agendikoodi seose registreerimiseks ega muuda vastutuse jaotust, mis määratakse kehtiva õiguse järgi. Samasisulistele tähelepanekutele on vastatud ka eespool (vt vastuseid Cybernetica AS-i, Third Rail Systems OÜ ja ITL-i märkustele).
Sotsiaalministeerium	Sotsiaalministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Märkused puudutavad peamiselt digitaalidentiteedi varasema redaktsiooni õiguslikku mõju, toimingute omistamist ja vastutust, isiklikult tehtavaid toiminguid, haldusmenetluse tagajärgi, teenuseosutaja õigust kasutamist välistada või piirata, registreeringu lõppemise mõju, haavatavaid isikuid, jälgitavust, terviseandmete ja muude eriliigiliste isikuandmete riske ning valitsemisala asutuste võimalikke kulusid.	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu on pärast kooskõlastamist kitsendatud: kasutusele on võetud mõiste “agendikood”, mis ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend, ning agendikoodi registreering ei tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemiseks. Eelnõu loob üksnes õigusliku aluse füüsilise isiku ja agendikoodi seose registreerimiseks ega muuda toimingute omistamise, vastutuse, haldusmenetluse, terviseandmete töötlemise, kindlustuse ega kahju hüvitamise reegleid. Need küsimused lahendatakse kehtiva õiguse, konkreetse teenuse tingimuste ja teenuseosutaja riskihinnangu alusel. Seletuskirjas täpsustati, et agendikoodi registreerimine ei kohusta avalik-õiguslikku ega eraõiguslikku teenuseosutajat agendikoodi kasutamist oma teenuses võimaldama ega aktsepteerima.
Haridus- ja Teadusministeerium	Haridus- ja Teadusministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Ministeerium palus selgitada,	Selgitatud. Eelnõu on pärast kooskõlastamist kitsendatud: mõiste “digitaalidentiteet”

	kas ja millistel tingimustel võib inimese nimel tegutsevat digitaalidentiteeti kasutada avalikes teenustes, sealhulgas haridusvaldkonna e-teenustes, kus toiming eeldab inimese vahetut osalemist, professionaalset kaalutlust või õppijaga vahetut suhtlust.	asemel kasutatakse mõistet “agendikood” ning eelnõu ei käsita agendikoodi tehnilise vahendina, mille tehtud toimingud loetakse automaatselt füüsilise isiku toiminguteks. Agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ning agendikoodi registreering ei tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingu tegemiseks. Eelnõu loob üksnes õigusliku aluse füüsilise isiku ja agendikoodi seose registreerimiseks ega muuda toimingute tegemise, omistamise, vastutuse ega teenuse kasutamise tingimusi. Seletuskirjas on täpsustatud, et agendikoodi registreerimine ei kohusta avalik-õiguslikku ega eraõiguslikku teenuseosutajat agendikoodi kasutamist oma teenuses võimaldama ega aktsepteerima. Avalike teenuste, sealhulgas haridusvaldkonna teenuste puhul otsustab teenuseosutaja kehtiva õiguse, teenuse olemuse ja riskihinnangu alusel, kas ja millistel tingimustel ta lubab tarkvaralise lahenduse kaudu toiminguid teha.
Rahandusministeerium / Maksu- ja Tolliamet	Rahandusministeerium ja Maksu- ja Tolliamet esitasid märkused eelnõu õigusliku tähenduse, kohaldamisala, autentimise, volituste, vastutuse, riskide, kulude ja MTA teenuste võimaliku mõju kohta. Märkustes leiti, et eelnõu varasem sõnastus ei selgitanud piisavalt, kas digitaalidentiteedi registreerimine loob volituse või muu õigusliku aluse isiku nimel tegutsemiseks, kas lahendus	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu on pärast kooskõlastamist oluliselt kitsendatud. Mõiste “digitaalidentiteet” asemel kasutatakse mõistet “agendikood” ning eelnõu ei käsita agendikoodi tehnilise vahendina, mille tehtud toimingud loetakse automaatselt füüsilise isiku toiminguteks. Agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega

	hõlmab ka olemasolevaid masinliideseid ning milliseid arendusi ja kulusid see asutustele kaasa tooks. Samuti rõhutati, et pelk registrikanne ei tõenda konkreetse toimingu autentsust, volituse ulatust ega toimingu õiguspärasust.	autentimise vahend ning agendikoodi registreering ei tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemiseks. Eelnõu loob üksnes õigusliku aluse füüsilise isiku ja agendikoodi seose registreerimiseks ega reguleeri toimingute omistamist, esindusõigust, volituse ulatust, vastutust, autentimist, konkreetse teenuse kasutamise tingimusi ega olemasolevaid masinliideseid. Need küsimused lahendatakse kehtiva õiguse, konkreetse teenuse tingimuste ja teenuseosutaja riskihinnangu alusel. Seletuskirja on täpsustatud, et agendikoodi registreerimine ei kohusta avalik-õiguslikku ega eraõiguslikku teenuseosutajat agendikoodi kasutamist oma teenuses võimaldama ega aktsepteerima. Kulude osas on seletuskirjas märgitud, et andmekogu vastutaval töötlejal võivad tekkida tehnilise lahenduse pakkumisega seotud kulud ning nende täpne suurus sõltub põhimääruse ja tehnilise lahenduse valikust. Eelnõuga ei panda MTA-le ega teistele teenuseosutajatele kohustust agendikoodi oma infosüsteemides kasutusele võtta, mistõttu nende võimalikke arendus- või püsikuluseid ei käsitata eelnõu vahetu rakenduskuluna.
Siseministeerium	Siseministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Ministeerium leidis, et mõiste “digitaalidentiteet” kasutamine tekitab terminoloogilist segadust, kuna see tähistab eID ja eIDAS kontekstis füüsilise isiku elektroonilist identiteeti. Samuti paluti selgitada kavandatava tunnuse õiguslikku	Arvestatud osaliselt ja selgitatud. Eelnõu on pärast kooskõlastamist kitsendatud. Mõiste “digitaalidentiteet” asemel kasutatakse mõistet “agendikood”. Agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ning agendikoodi registreering ei

	tähendust, toimingute omistamist, volituse ulatust, vastutust, tegevuslogisid, teenuseosutajate kontrollivõimalusi, olemasolevate masinliideste mõju, väärkasutusriske, kulusid ning rahvastikuregistri andmete kasutamist.	tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemiseks. Eelnõu loob üksnes õigusliku aluse füüsilise isiku ja agendikoodi seose registreerimiseks ega reguleeri toimingute omistamist, esindusõigust, volituse ulatust, vastutust, autentimist, konkreetsete teenuste kasutamise tingimusi, olemasolevaid masinliideseid ega tegevuslogisid. Need küsimused lahendatakse kehtiva õiguse, konkreetse teenuse tingimuste ja teenuseosutaja riskihinnangu alusel. Seletuskirjas on selgitatud, et agendikoodi registreerimine ei kohusta avalik-õiguslikku ega eraõiguslikku teenuseosutajat agendikoodi kasutamist oma teenuses võimaldama ega aktsepteerima. Andmekogu tehniline lahendus, sealhulgas vajalikud andmevahetused, täpsustatakse andmekogu põhimääruse ettevalmistamisel.
Kultuuriministeerium	Kultuuriministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Ministeerium leidis, et seletuskiri rõhutab Eesti digiriigi kuvandit, kuid ei hinda piisavalt kavandatava lahenduse riske, kasutusjuhtumeid ega väärkasutuse tagajärgi. Samuti märgiti, et seletuskirjast ei selgu piisavalt, millist probleemi agendikoodi registreerimine lahendab, kuidas tagatakse läbipaistvus vabatahtliku registreerimise korral ning kas väärkasutuse korral tuleks ette näha registreeringu lõpetamise või peatamise alus. Lisaks juhiti tähelepanu, et andmekogu põhimääruse muutmise vajadus	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu on pärast kooskõlastamist kitsendatud: mõiste “digitaalidentiteet” asemel kasutatakse mõistet “agendikood” ning eelnõu loob üksnes õigusliku aluse füüsilise isiku ja agendikoodi seose registreerimiseks. Agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ning agendikoodi registreering ei tõenda volituse olemasolu tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemiseks. Tarkvaralise lahenduse kasutamisega seotud küberturvalisuse, volituse

	peab olema seletuskirjas kajastatud.	ületamise, eksliku toimingu ja teenusepõhise riskikontrolli küsimused ei tulene agendikoodi registreeringust, vaid konkreetse tarkvaralise lahenduse ja teenuse kasutamisest ning lahendatakse kehtiva õiguse, teenuse tingimuste ja valdkondlike turvanõuete alusel. Eelnõu ei loo teenuseosutajatele kohustust agendikoodi kasutamist võimaldada ega aktsepteerida. Rakendusakti vajadus on seletuskirjas kajastatud: seaduse rakendamiseks tuleb muuta AvTS § 43 ¹⁰ lõike 6 alusel kehtestatavat andmekogu põhimäärust.
Justiits- ja Digiministeerium	Ministeerium tegi ettepaneku muuta terminoloogiat, sätestada registreeringu kontrollimise võimalus ja füüsilise isiku vastutus, loobuda registreeringu kehtivuse mõistest ning täiendada seletuskirja mõjude, kulude ja järelhindamise osas.	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Märkused puudutavad 02.10.2026 redaktsiooni ning nendega on osaliselt juba arvestatud: termin „digitaalidentiteet“ asendati terminiga „agendikood“, teovõime piiramise andmed jäeti välja ja seletuskirja täpsustati. Eelnõu ei reguleeri tarkvaralise lahenduse ülesandeid ega muuda vastutuse jaotust. Agendikood seotakse isikuga andmekoosseisu kaudu, mis võimaldab tuvastada, millise isikuga kood on seotud. Andmete väljastamise ja juurdepääsu kord sätestatakse andmekogu põhimääruses (vt vastust Andmekaitse Inspektsiooni tähelepanekule 4).